

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/64/2002

PREFERENCJE PARTYJNE W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W kwietniu weszły w życie zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu rządu - zakończyło działalność trzynaście centralnych urzędów i agencji rządowych, których kompetencje przejęły inne ministerstwa lub nowo powołane instytucje. W parlamencie odbyła się debata nad rządowym projektem nowelizacji kodeksu pracy, zmierzającym - według ministra pracy - do pobudzenia przedsiębiorczości oraz obniżenia kosztów pracy. Projekt zmian został raczej pozytywnie przyjęty przez pracodawców, natomiast skrytykowały go związki zawodowe i opozycja parlamentarna. Rząd zdecydował się także ograniczyć możliwości dorabiania przez emerytów i rencistów. Parlamentarna debata nad rządowym projektem zmian w ustawie o radiofonii i telewizji przerodziła się w dyskusję o wolności słowa, swobodzie działalności gospodarczej i warunkach konkurencji na polskim rynku mediów. W prasie zarzucano rządowi chęć uprzywilejowania zagranicznych nadawców oraz telewizji publicznej, a pogorszenia sytuacji polskich inwestorów prywatnych. W kwietniu odbył się III Kongres Samoobrony, podczas którego po raz kolejny na przewodniczącego tej partii wybrano Andrzeja Leppera. Między innymi te wydarzenia kształtowały nastroje polityczne Polaków i mogły mieć wpływ na ich stosunek do poszczególnych ugrupowań politycznych.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w kwietniu¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 60% ankietowanych, czyli dokładnie tyle samo co miesiąc wcześniej. Wśród osób deklarujących udział w głosowaniu na relatywnie wysokim poziomie utrzymuje się odsetek potencjalnych wyborców niemających jednoznacznych sympatii partyjnych - podobnie jak w ubiegłym miesiącu 12% deklarujących udział w głosowaniu nie wie, na którą partię oddałoby głos w ewentualnych wyborach.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (143) przeprowadzono w dniach 5-8 kwietnia 2002 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*				
	XII 2001	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002
	w procentach				
Sojusz Lewicy Demokratycznej	40	40	47	35	33
Unia Pracy	3	3	1	2	4
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	8	8	9	12
Platforma Obywatelska	12	12	11	10	12
Prawo i Sprawiedliwość	13	11	9	11	11
Samoobrona	9	8	10	11	10
Liga Polskich Rodzin	7	6	7	10	6
Unia Wolności	3	3	2	3	3
KPEiR	2	2	3	4	3
AWSP / RS AWS	2	4	2	2	2
UPR	1	1	1	1	2
ZChN	-	-	0	0	1
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	0	0
SKL-RNP	-	-	0	0	0
PLD	-	-	0	0	0
Inne	1	1	0	1	1
	N=510	N=494	N=475	N=563	N=558

* Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

Wśród osób deklarujących uczestnictwo w wyborach i mających sprecyzowane sympatie² największe poparcie nadal ma SLD, na które chciałyby głosować jedna trzecia potencjalnych wyborców (33%). W porównaniu z ubiegłym miesiącem poparcie dla SLD nieznacznie spadło (o 2 punkty). Notowania startującej w wyborach razem z partią Leszka Millera Unii Pracy wzrosły o 2 punkty. Obecnie chęć głosowania na UP deklaruje 4% wyborców mających wykrystalizowane sympatie polityczne. Łącznie obie partie tej koalicji mają takie samo poparcie jak miesiąc wcześniej - 37% potencjalnych uczestników głosowania poparłoby blok wyborczy SLD-UP.

² Przypomnijmy, że od lutego w tabeli z danymi nie uwzględniamy odsetka potencjalnych wyborców, którzy nie wiedzą, na kogo skłonni byłiby głosować, czyli udzielających odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Mówiąc „wyborcy” mamy zatem na myśli te osoby, które deklarują, że wezmą udział w wyborach, a także wiedzą, na kogo oddadzą głos.

Poprawiły się notowania wchodzącego w skład koalicji rządowej PSL - poparcie dla tego ugrupowania zadeklarowało 12% potencjalnych wyborców, o 3 punkty więcej niż przed miesiącem. W kwietniu 3% wyborców chciałoby poprzeć pozostającą w koalicji rządowej KPEiR.

Wśród partii opozycji parlamentarnej siły trzech najbardziej liczących się ugrupowań - mierzone ich społecznym poparciem - pozostają wyrównane. W tym miesiącu stosunkowo najwięcej zwolenników zyskała PO (12%, wzrost o 2 punkty). Tyle samo sympatyków co miesiąc wcześniej ma PiS (11%). Co dziesiąty uczestnik wyborów deklaruje chęć głosowania na Samoobronę (10%, o 1 punkt mniej niż w marcu). Ugrupowaniem, które w tym miesiącu najwięcej straciło, jest LPR - poparło ją 6% wyborców, o 4 punkty mniej niż miesiąc wcześniej. Po ubiegłomiesięcznym wzroście, poparcie dla tego ugrupowania powróciło do poziomu z początku roku.

Partie pozostające poza parlamentem nie przyciągnęły do siebie zbyt wielu nowych zwolenników. Podobnie jak przed miesiącem na UW głosowałoby 3% potencjalnych uczestników wyborów. Natomiast na RS AWS, a także UPR chciałoby oddać głos po 2% wyborców, a na ZChN - jeszcze mniej (1%).

W kwietniu nieznacznie zmniejszyło się poparcie dla najważniejszego ugrupowania koalicji rządowej - SLD. Jednakże w porównaniu z ubiegłym miesiącem koalicja rządowa jako całość nieco zyskała, zwiększył się bowiem odsetek wyborców chcących głosować na UP, a także na PSL. Tę niewielką zmianę w układzie sił wewnątrz koalicji rządzącej można łączyć m. in. z dyskusjami na temat zmian w kodeksie pracy, wzrosła bowiem popularność ugrupowań „prosocjalnych”, zmalała zaś postrzeganego w większym stopniu jako ugrupowanie „prorynkowe” SLD. Wśród partii opozycji parlamentarnej w tym miesiącu najwyraźniej zyskała PO, natomiast najbardziej straciła LPR.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	60	18	21	1044
Płeć				
Mężczyźni	63	15	22	498
Kobiety	58	22	20	546
Wiek				
18-24 lat	57	21	22	161
25-34	57	24	19	188
35-44	58	22	20	193
45-54	64	13	23	220
55-64	61	13	26	116
65 lat i więcej	66	17	18	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	23	16	376
Miasto do 20 tys.	61	16	23	114
20-100 tys.	62	14	24	209
101-500 tys.	55	15	30	219
501 tys. i więcej mieszk.	67	18	15	126
Wykształcenie				
Podstawowe	57	17	26	275
Zasadnicze zawodowe	54	23	23	311
Średnie	66	16	18	354
Wyższe	71	17	12	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	73	19	8	70
Prac.umysł.niż.szczebła	64	14	21	84
Pracownicy fiz.- umysł.	57	27	16	77
Robotnicy wykwalifikowani	46	32	22	81
Robotnicy niewykwalifik.	56	14	30	31
Rolnicy	63	16	21	61
Pracujący na własny rach.	65	7	29	50
Bierni zawodowo				
Renciści	63	14	23	121
Emeryci	67	11	21	180
Uczniowie i studenci	61	22	17	84
Bezrobotni	51	24	25	171
Gospodynie domowe i inni	63	17	20	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	16	19	143
spółce właścicieli	53	25	21	89
prywatnych i państwa	58	21	21	172
sekt. pryw. poza rolnict.	66	15	19	65
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	55	24	21	145
300-399	48	20	33	92
400-599	64	15	22	191
600-800	54	16	30	159
Powyżej 800 zł	77	11	13	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	20	25	324
Średnie	58	19	23	491
Dobre	74	16	11	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	66	17	17	56
Raz w tygodniu	64	19	18	549
1-2 razy w miesiącu	60	22	18	156
Kilka razy w roku	55	18	27	191
W ogóle nie uczestniczy	52	10	37	91
Poglądy polityczne				
Lewica	69	17	14	270
Centrum	58	18	24	279
Prawica	73	12	16	229
Trudno powiedzieć	44	25	31	266

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	LPR	PLD	PO	PPS	PSL	PiS	RS AWS	Samoobro- na
Ogółem	3	6	0	12	0	12	11	2	10
Płeć									
Mężczyźni	3	4	0	12	0	12	12	2	10
Kobiety	2	8	0	11	1	12	11	2	9
Wiek									
18-24 lat	2	5	0	12	0	15	13	0	10
25-34	0	2	0	28	0	8	18	5	9
35-44	2	5	0	14	0	13	11	3	9
45-54	2	7	0	5	1	10	14	0	11
55-64	7	7	0	5	0	15	6	0	12
65 lat i więcej	6	8	0	5	0	13	4	4	7
Miejsce zamieszkania									
Wieś	6	6	0	5	0	26	7	0	17
Miasto do 20 tys.	0	0	0	7	0	8	10	5	1
20-100 tys.	1	10	0	22	0	2	10	2	9
101-500 tys.	0	4	0	15	0	6	15	3	5
501 tys.i więcej mieszk.	2	4	1	10	1	2	20	3	6
Wykształcenie									
Podstawowe	5	7	0	3	1	12	7	0	14
Zasadnicze zawodowe	4	6	0	3	0	14	15	2	16
Średnie	2	6	0	17	0	14	11	2	6
Wyższe	0	1	0	27	0	3	17	4	0
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	0	2	0	21	0	6	18	5	0
Prac.umysł.niż.szczębla	0	3	0	17	2	9	18	1	4
Pracownicy fiz. - umysł.	0	0	0	21	0	6	9	9	18
Robotnicy wykwalifikowani	0	7	0	17	0	6	19	3	16
Robotnicy niewykwalifik.	0	9	0	5	0	10	8	6	17
Rolnicy	0	7	0	4	2	40	2	0	19
Pracujący na własny rach.	0	2	0	16	0	6	38	0	1
Bierni zawodowo									
Renciści	5	5	1	1	0	14	1	0	15
Emeryci	5	11	0	6	0	14	5	3	5
Uczniowie i studenci	0	0	0	14	0	11	13	0	11
Bezrobotni	9	7	0	10	0	8	14	1	12
Gospodynie domowe i inni	0	15	0	21	0	7	6	0	2
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	0	4	0	18	1	11	15	6	9
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	0	4	0	18	0	3	14	7	8
sekt. pryw. poza rolnict.	0	2	0	16	0	5	23	1	7
prywatnym gosp. rolnym	2	8	0	4	2	37	2	0	17
Dochody na jedną osobę									
Do 299 zł	3	11	0	10	0	8	4	0	18
300-399	2	6	0	17	0	15	12	0	19
400-599	5	6	0	8	0	11	12	2	11
600-800	3	6	0	19	1	9	16	2	9
Powyżej 800 zł	2	3	0	13	0	9	15	3	4
Ocena własnych war. mater.									
Złe	4	7	0	13	0	9	11	0	10
Średnie	2	6	0	9	0	12	11	3	12
Dobre	3	3	0	14	0	13	14	3	6
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	0	19	0	10	0	13	23	6	7
Raz w tygodniu	4	7	0	10	0	14	11	1	9
1-2 razy w miesiącu	1	1	0	11	0	14	10	6	17
Kilka razy w roku	2	2	0	13	1	5	15	1	7
W ogóle nie uczestniczy	1	2	0	19	0	3	3	0	5
Poglądy polityczne									
Lewica	4	1	0	1	1	8	2	1	7
Centrum	3	4	0	19	0	17	14	2	11
Prawica	0	11	0	19	0	11	22	5	7
Trudno powiedzieć	4	7	1	8	0	13	7	0	18

Tabela 2 cd. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach? (%)

	SLD	SKL-RNP	UPR	UP	UW	ZChN	Inne partie	Liczba osób
Ogółem	33	0	2	4	3	1	1	558
Płeć								
Mężczyźni	34	0	2	2	3	2	1	284
Kobiety	33	0	1	6	3	0	2	274
Wiek								
18-24 lat	27	1	2	13	1	0	0	79
25-34	10	0	4	1	9	0	5	95
35-44	32	0	2	5	3	0	1	106
45-54	43	0	1	4	1	0	1	129
55-64	42	0	1	0	4	1	1	62
65 lat i więcej	46	0	0	1	2	4	0	87
Miejsce zamieszkania								
Wieś	24	0	2	5	1	1	1	193
Miasto do 20 tys.	54	0	1	2	4	0	9	56
20-100 tys.	32	0	2	5	2	2	0	120
101-500 tys.	38	0	1	5	6	0	0	113
501 tys.i więcej mieszk.	37	1	2	1	6	1	2	75
Wykształcenie								
Podstawowe	43	0	0	6	0	2	0	128
Zasadnicze zawodowe	30	0	1	7	0	1	2	140
Średnie	34	0	2	2	2	0	3	220
Wyższe	22	1	4	1	20	0	0	70
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	22	0	4	2	21	0	0	46
Prac.umysł.niż.szczebła	31	2	0	5	7	0	3	51
Pracownicy fiz.- umysł.	27	0	2	0	1	0	7	41
Robotnicy wykwalifikowani	25	0	1	5	0	0	0	31
Robotnicy niewykwalifik.	28	0	0	7	0	10	0	16
Rolnicy	23	0	0	3	1	0	0	37
Pracujący na własny rach.	26	0	0	5	5	0	0	29
Bierni zawodowo								
Renciści	52	0	0	0	3	2	1	66
Emeryci	47	0	1	0	0	2	0	100
Uczniowie i studenci	38	0	0	13	0	0	0	44
Bezrobotni	19	0	6	9	1	0	4	74
Gospodynie domowe i inni	42	0	0	7	0	0	0	20
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	20	0	3	3	5	0	5	88
spółce właścicieli	43	2	0	1	1	0	0	42
prywatnych i państwa	27	0	2	5	11	2	0	91
sekt. pryw. poza rolnict.	25	0	0	3	1	0	0	40
prywatnym gosp. rolnym								
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	37	0	0	10	0	0	0	66
300-399	24	0	0	4	1	0	0	36
400-599	36	0	1	5	1	0	3	107
600-800	27	0	4	1	0	0	3	78
Powyżej 800 zł	37	0	1	3	10	1	0	145
Ocena własnych war. mater.								
Źłe	35	0	3	4	1	1	1	152
Średnie	35	0	1	3	1	1	3	248
Dobre	29	0	1	6	8	0	0	158
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	17	0	0	0	0	5	0	32
Raz w tygodniu	29	0	2	5	3	1	2	305
1-2 razy w miesiącu	30	0	1	1	7	0	0	82
Kilka razy w roku	46	1	0	3	1	0	2	92
W ogóle nie uczestniczy	54	0	4	4	6	0	0	47
Poglądy polityczne								
Lewica	69	0	0	5	1	0	2	178
Centrum	17	0	1	3	5	1	2	147
Prawica	11	0	4	3	5	2	0	157
Trudno powiedzieć	27	1	2	8	2	0	2	76